

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisile nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	---

O privire retrospectivă.

Era în toiul războiului mondial, când colaboratorii acestui organ oficial se răriseră, când împrejurările generale și pentru eparhia noastră deveneau tot mai apăsătoare, încât „Foaia Diecezană”, întemeiată de episcopul Ioan Popasu, fu silită să nu mai apară ca de obicei în opt, ci numai în patru pagini.

Se ivise și ideea, ca în locul acestei foi săptămânale să se tipărească un simplu „Buletin oficial”, care să se mărginească la publicarea din când în când a circularelor, ordonanțelor și a notelor oficiale.

Ideea aceasta era însă în hotărâta contrarierate cu scopul, pe care îl legase episcopul-întemeietor de „Foaia Diecezană” și ar fi însemnat un vădit regres pentru eparhie.

De aceea chiriarul de pe atunci Dr. Miron Cristea nu preconiza sistarea foi. Dimpotrivă era supărat, că aceia dela cari aștepta să o sprijinească cu contribuția lor în ce privește redactarea, se țineau departe de orice colaborare.

Fiind la universitate unul dintre cei mai tineri colegi ai săi, știam că încă ca student scria articole la foile românești sub pseudonimul „Ilie din Urseni”, iar mai târziu a îndeplinit în Sibiu câțva timp funcțiunea de redactor al „Telegrafului Român”.

Ca colaborator, apoi ca redactor a scris o mulțime de articole, pe care le aranjase și legase în formă de carte doveditoare a activității sale de ziarist.

Văzând această colecție de articole, culese de prin ziare, am fost în deplină măsură să înțeleg supărarea episcopului.

Deși în urma oficiului pe care îl prevedem nu eram indicat să mă amestec în cele redacționale,

totuși mă decisei să ajut cauza foi între marginile posibilității, contribuind din când în când cu câte un articol sugerat de preocupările mele oficiale.

Așa am ajuns, ca începând cu anul 1917 să scriu la acest organ oficial al eparhiei.

Convingându-mă, că articolele mele sunt bineprimite și fiind încurajat și de fostul redactor, care era directorul Institutului teologic Dr. Iosif Olariu, după ce m'am inițiat în unele amănunte ale rutinei am devenit colaborator stabil al „Foi Diecezane”.

Cum atmosfera de după războiul din anii 1914-1918 devinise tulbură și moravurile se sălbătéciseră nu m'am mulțumit cu cele scrise în cadrele înguste ale activității mele oficiale ci am aflat cu cale, ca în scrisul meu să inaugurez o direcție nouă.

Așa se explică, că pe lângă articolele privitoare la impozite, la comentarea de legi, la apărarea intereselor preoțimeii, la diferite instrucțiuni și comunicări am scris despre muncă și iubire, despre cinste și înălțare, despre jertfă și morală, despre educație și disciplină și în deosebi despre dreptatea socială.

Rostul acestor articole îl formulasem la timpul său astfel: „Cred, că datorința noastră a intelectualilor este, ca în mijlocul haosului ce în urma războiului ne-a copleșit sufletește, să aprindem fiecare câte un opaiț, care să contribuie la luminarea cșirei din întunerecul acestui haos”.

Paginile scrise le-am considerat de „un indemn, ca și alți intelectuali să lucreze în direcția indicată, pentruca sporindu-ni-se numărul de pioneri de propagandă, să vedem cât mai curând ajuns scopul spre binele țării și al poporului nostru”.

Ziceam, că scriu, ca să contribui cât de puțin la atingerea țintei de a deveni mai milostivi și mai buni decât ce suntem".

Idealul meu a fost și a rămas, „ca împreună cu mulți alții să iau parte activă la munca grea de a pregăti terenul, căci numai după o pregătire temeinică a stării sufletești, se poate crea pacea, se poate asigura arinirea socială. E uimică o răsarare feroce ca un soț de datator de viață".

Credeam atunci cum cred și acum, că pentru schimbarea stărilor dezolate, pentru înnoirea noastră spirituală fiecare român e dator, ca afară de o ocupație să se lupte și pentru a-și da sacrificiul, adică să folosească o parte cât de mică din timpul său liber în interesul primăriei și întăririi noastre sufletești.

De aceea m'am pus în slujba sufletului, considerând această slujbă de cea mai nobilă, pe care o poate îndeplini un om.

După o muncă consecventă, desfășurată fără zgomot timp de 23 de ani, am satisfacția să văd, că n'am greșit calea pe care am mers și că cele ce am scris n'au fost utopii.

Acestea le împărtășesc cititorilor ca un fel de spovedanie acum, când cu articolul de față închei o serie de 200 articole, publicate în această foaie, care peste câteva săptămâni împlinește 55 de ani de existență.

Încheierea seriei de 200 articole înseamnă pentru mine totdeauna deschiderea unei noi serii, care o să cuprindă atâtea articole, câte îmi va fi dat de Dumnezeu să mai scriu în coloanele ospitaliere ale acestui organ oficial, închinându-le în mare parte sufletului.

Aurel Moacă.

Sfântul Ierarh Nicolae.

„Că cine a auzit și nu se va mira... de răbdarea ta, de blândețea cele către săraci și de milostivirea spre cei necăjiți“...

(Din Mărire Litiei Sfântului).

Sfânta noastră Biserică fiind propoveduitoare a dreptei credințe, ne învață cum să credem și ce să șap-tuim, pentruca viața veșnică să avem și raiul să dobândim. Și așa cu fiecare prăsnuire „ne pune în față chipuri vii ca pildă puținții unui train“, potrivit Sf. Evanghelii, cari sunt ca niște icoane muștrătoare în multa noastră cădere și lesnicioasa alunecare dela calea cea dreaptă.

Din șirul acestor prăsniri se pomenesc cu laudă Sf. Părinți. Supra-numele lor de sfânt-părinte le-a fost dat de toate căpeteniile Bisericii dreptmăritoare, adunate în Sobor, pe temeiul cuvintelor Domnului, ce zic: „iar cel ce va face și va învăța, aceasta mare se va chema în împărăția cerurilor“ (Ev. Matei V 19).

Așa dar oridecâteori pomenim numele unui Sf. Părinte, ne amintim că: 1) a trait viața neîntinată, 2) a predicat dreaptă învățătura și, 3) și a vețuit în vremea Sf. Soboare ecumenice.

Din ceata acestora face parte și Sf. Nicolae, pe care acum cu cuvenită cinste prăsnuindu-l, vino frate creștine, ca cercetând să aflăm, și cunoscând să luăm din pilduirea vieții lui, „cele bune și de folos sufletelor noastre“. Sf. Nicolae e unul din cei mai populari Sf. Părinți, cunoscut și iubit de toată lumea creștină. În al lui nume se închină multime mare de biserici, numele lui e luat cu drag la botez, iar icoana cu chipul lui blând, alb t de ostentabile calig restilor nevoițe, împodobesc numeroase din lăcașurilor creștinilor dreptmăritori.

S'a născut la anul 270, înspre miazăzi și răsarit de țara noastră, în Asia-Mică, provincia Licia, orașul Patara. Despre părinți lui după trup zice Sf. Metodie că erau: „foarte nobili, foarte bogăți și superau în număr împreună locuitorilor lor, prin evlavie lor creștinească“. Curând după naștere fu botezat și uns cu Sf. Mir. Din fragedă viață părinții să spuie că, copilășul suga unei zile în săptămână, iar Miercurca și Vinerea numai o singură dată, seara când se slobozește postul. Era dus regulat la biserică și devenind mai mărișor, petrecea aproape toată vremea acolo, fapt ce-l făcu ca la vârsta de cinci ani să înceapă a citi Sf. Scriptură.

Așa cresc rugându-se, lucrând și studiind, iar când ajunse la vârsta recerută se călugari renunțând la toate plăcerile tineretii, îmbrățișă acest chip ingeresc. De aceia s'a zis despre el: „s'a condus barca sufletului său, pe apele temerii de Dumnezeu, ocolind stăncile păcatului și vârtejurile patimilor și plutind totdeauna în nevinovată sfințenie“.

Curând după acest însemnat moment al vieții lui, Dumnezeu chemă pe rând la sine, pe părinții săi, dela care moșteni o însemnată avere. Acum îi veni potrivit prilej Sfântului să dovedească că: „fără de faptă, credința moartă este“ (Iacob II 26).

În vecinătatea lui trăia un negustor de bun neam cu ale sale trei fete mari, de măritat, în mare sărăcie, fiind scăpătat în urma slujbei lui.

Ființele fetelor sale cu toate că erau frumoase, nu le veneau pețitori, tatăl lor, se hotărâse să le vândă lucrului de rușine, păcatului pe care apostolul neamurilor amintindu-l scrie: „Trupul nu e pentru desfrânare, ci pentru Domnul, și Domnul pentru trup“ (I Cor. VI 13).

Auzind Nicolae, se hotărî să oprească pe tatăl ne-cugetat, dela o alunecare ca aceasta. Luă deci o pungă cu galbeni, câți trebuie unei fete de măritat, din moștenirea părintească, și-o aruncă noaptea, nevăzut de nimeni în odaia fetei cele mai mari. Urmarca fu că ea se căsătorii încurând, și fu scăpătat de osândă iadului, ce-i pregătise tatăl ei. Același lucru făcu și cu a doua și cu a treia fată, când fiind văzut de tatăl fetelor, care se afla la pândă, îl rugă sfântul să nu pomenească nimănui aceasta a lui faptă. Totuși în curând se făcu vestit pentru smerenia, sărăcia, multa milostenie, și blândețea cu cari se împodobia, fiind îndeosebi „săracilor visterie“. De aceia mulți îl doriau preotul lor, căci cum scrie Sf. Ioan Gură de Aur despre Sf. Vasile: „era preot înainte de a deveni, avea virtuțile înainte de a avea gândul, era preot prin curățenia vieții sale, înainte de a fi preot prin hirotonie“. Dumnezeu a și făcut, ca el să fie ales fără ca să știe sau să dorească, Mitropolit în scaunul Mirei, capitala țării sale Licia.

1) „Sfântul Nicolae“ de Dr. Șt. Lupșa, Oradea 1930, p. 6.

2) Op. cit. pag. 72 (1930) Biserica Ortodoxă Română.

Ca arhiereu fu bun și iubitor față de păstorii săi, iar față de păgâni având bună vază, nu numai că scăpă brașul întreg de persecuțiile păgâne, cari mai băntuiau în țară, cu furie, dar converti din păgâni la creștinism. În cele din urmă fu totuși închis și eliberat abia de Constantin cel Mare, primul împărat creștin.

Cunoașterea adâncă a dreptei credințe și priceperea lui, îl puse în măsură să combată cu tărie rătăcirile lui Arie, și să facă să fie stărpite ultimele rămășițe ale păgânismului în eparhia sa.

De turma sa cea cuvântătoare se griji și de hrana duhovnicească aleasă, cât și de hrana trupească fiind mare foamete în vremea lui. Fiind incredințat de Împăratul Constantin, să judece neînțelegerile născute între creștinii din mitropolia sa, le făcea dreptate atât de potrivită, încât și păgânii mergeau să le judece pricinile lor. Prin rugăciuni către el, încă viu fiind, astămpără multe dureri și necazuri, între cari, scăparea dela moarte prin spânzurătoare a trei tineri, salvarea unei corăbii amenințată cu scufundarea pe mare, și scoaterea din închisoare a trei ofițeri condamnați de Ablaviu, rămân neuitate. Și astfel trăi până în anul 341, luna Decembrie ziua 6, iar trupul său se odihni în pământul țării sale, până în 746 când din cauza năvălirii Turcilor fu mutat în Italia la Bari.

Prin rugăciuni către el nu încetă cu binefacerile nici după moarte, vindecând bolnavi, ajutând pe cei lipsiți și mângâind pe cei intristați, ceace cunoșcând, îl face pe Sf. Ioan Damaschin să scrie mai târziu cu căleva sute de ani: „nici nisipul mărilor, nici pietrele râurilor, nici fulgii napezii, nu se pot asemăna cu binefacerile tale cele multe, Părinte Nicolae”.

Cumpănind acum faptele Sfântului Nicolae, vedem că pe drept îl numește o cântare bisericească, adăncul mării din care sfântul „cu sărăcia a câștigat cele bogate”. Ce e deci milostivirea?

E una din datorile morale ale creștinului, de a da din al său celui lipsit, căci Sf. Scriptură cere ca după Dumnezeu, „să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Ev. Luca XX 38).

Și intrădovăr luând Sf. carte a cuvântului vieții în V. T. cetim: Deschide mâna ta cu dărnicie fratelui tău, sărmanului și săracului din pământul tău” (Deuter. XV 11). Iar în N. T. dând același indemn pentru ajutorarea sărăcuții cu care Domnul se face via, zice: „Flămând veți fi și mi-ați dat să mănânce, insetat și mi-ați dat să bea, străin și m-ați adus la voi, gol și mi-ați îmbrăcat, bolnav și mi-ați căutat în temniță și ați venit la mine” (Ev. Matei XXV 35-36).

Porunca aceasta a milostivirii a fost cel mai mult repetată de Domnul, după relatarea Sf. Ciprian, și ea a fost spusa de Isusși Mântuitorul carele: „bogat fiind pentru voi s'a făcut sărăcuțiu voi cu sărăcia lui să vă îmbogățească” (II Cor. VIII 9).

Când să facem milostenie?

Cuvântese să se facă până la ziua lucrărilor celui ce m'a trimis pe mine, că vine noaptea, când nimeni nu vă poate să vă trezească” (Ev. Ioan, IX, 4).

Oacă ne-am întoarce acum, și am căuta cum și ce fel sunt gândurile și faptele noastre, cele văzute și cele ascunse, în lumina Sf. Evangh. și n'ar putea zice decât ca oarecând nemuritorul Pavel „Toți ne-am abătut, împreună netrebncii ne-am făcut” (Rom. III, 12).

Când oare ne vom întoarce? Va mai fi multă vreme de făcut cele ale Domnului? Nu! Căci parcă suntem în ceasul al doisprezecelea, căci viețuim timpul de apoi, despre care a spus Domnul că-l veți cunoaște când: „Veți auzi de războaie și vești de războaie, luați seama să nu vă speriați, dar înca nu e sfârșitul. Că se va ridica popor peste popor și împărăție peste împărăție și va fi foamete și ciună și cutremure pe alocurea” (Ev. Matei XXV 6-8). Iată dar ca cu inima strânsă de durere vedem că țării noastre și nouă, ne-a fost dat să trăim din plin și cu prisos, cele profetite de Domnul. Așa fără chelate de cei fără de Dumnezeu, Basarabia și dulcea Bucovina, subjugat scumpul nostru Ardeal și răpita o parte a Dobrogei. După aceasta s'a sgduit sub noi pământul, și s'au făcut una cu el multime mare din adăposturile fraților noștri din Moldova și Muntenia. S'atunci în puterea nopții îngrozii de spaimă, ne-am adus aminte „de toate cele rele pe cari le-am grăit, toate minciunile, toate clevețirile, toate vorbele cu două înțelesuri, pe cari le-am rostit cu dulceață, de toate furtivele, hoțiile, desfrânările, îmbuibările, aprinderile cărnii de toți banii cheltuiți pe desfrățaciuni și toate acele fapte facute la întuneric”.

S'atunci cei ce au luat drumul prăbegiei n'au putut zice decât: „Dumnezeu mi-a răsplătit după dreptatea mea, după curăția mâinilor mele nu-a întors plina măsură” (Ps. XVIII, 21).

Au rămas doar din zecce două provincii din scutipa noastră țară nepribejuită, Oltenia și Banatul, care foarte potrivit observa o cinstită față bisericească. Le va fi oare rezervat și acestora ceva de bunul Dumnezeu? Fie că nu știm, cade-se ca oricând locuitorii brașului Ninive, să se întoarcă și locuitorii acestor provincii, să schimbe mânia lui Dumnezeu în iubire, căci cu toate că multe am trăit în ultimul timp dar, încă nu va fi sfârșitul”. Și cum altfel ai putea frate creștine, locuitor al mănăstirii și roditorului Banat, dacă nu prin milostenie?

Și mai ales astăzi câte necazuri și câtă strămtoare nu s'a abatut peste unii dintre noi! Sunt atâția bari în acest prag de iarnă, n'au un adăpost, n'au chel și ghetete, n'au nici aceia puțină hrană cu care să-și înșele foamea”.

Ce s'ar alege frate creștine din multa ta agonisită „câș” frumoasă lanțuri de pământ”, dacă — Doamne fereste! — s'ar abate și asupra ta urgile amintite? Așa-i că ai pierde și mântuirea și averea? S'ai zice doar cu biserica: „toate sunt desfrățaciune cele pământesti”.

Deci se cade tuturor milostenie a face, întâiu fetelor bisericești, căci zice sf. ap. Pavel: „să fi primitor de străini și iubitor de bine” (Tit. II 18) ca să premeargă cu pilda. Iar celorlalți le zice Sf. Efrēm Sirul: „Iară celor ce iubesc bogăția cea pământească toată viața într-o nădejde deșartă se indeletnicește și cheltuește, căci pe cât e de mare bogăția pe atât de mult crește frica de moarte. Nu împotriva bogățiilor vorbesc — zice Sf. Ion Gură de Aur — ci împotriva celor ce folosesc întru înverșă”. Iar desfrățarea o face Sf. Masie cel Mare ce zice: „Viața e o lămură dar oraul e o corăbie în mijloc de valuri. Când corabia e gata să se innee, corăbierul aruncă povara, ca să ajungă la limanul mântuirii. Tu n'ar putea tăria pe cei ce desfrăță oamenii la capetele drăncărilor, furtive feci tu, căci pătina pe care o ține a

3) Sub împărăția păgâni Maxim (306-313) și Liciniu (316-323).

4) „Ortodoxia” București No. 13, pag. 121 semnat R. Neagu.

5) „Lumina Satelor” Sibiu, Nr. 49, din 1940 semnat P. Gh. Șerbu.

celui flămând, iar haina ce-o grijești a celui gol". Un multimilionar a lăsat pe patul de moarte să se scrie următoarele cuvinte, pe crucea dela capătăiu: „Cât am dat am câștigat, ce n'am dat am pierdut“.

Frate creștine, ia aminte, căci vremea este a face lucrul Domnului! „Răscumpărați vremea, căci zilele rele sunt“, e porunca ceasului de față.

Un teolog dela Oradea.

O scrisoare din sfântul Munte Athos. (Fragment)

.....mă voiu retrage pentru totdeauna la liniște în apropierea Lăcașului „sf. Gheorghe“ în aceste locuri atât de plăcute și frumoase. Nu trebuie să fii purtător de camilă sau teolog, ca la primul pas făcut în sfântul Munte Athos să ai impresia că Dumnezeu și-a rezervat dreptul de proprietate asupra acestui pământ. Văile stâncoase, murmurul cadent al vâcelor unit cu sunetul rătăcitor al vreunui clopot de mânăstire ce descresc pierzându-se în văzduh; vârful Ato-sului ce se înalță ca o săgeată spre Cer, toate par că întonează ultimele cuvinte ale Herovicului: „Toată grija cea lumească acum s'o lăpădam“.

În ciuda invențiilor de locomoție din ziua de astăzi, în fața cărora spațiul și vremea nu mai contează, măgarul deține recordul de viteză în Muntele Athos. Măgarul e singurul animal aclimatizat locului, care servește la trebuințele monahului athonit. Rar se vede altă viețuitoare pe lângă chilia monahului, căci este îndeobște cunoscut că nu există animal parte feminină. În dorința fierbinte de a se apropia mai mult de Cer, decât de pământ, monahul athonit și-a construit chilia pe locurile cele mai prăpăstioase.

Despicăturile stâncilor, peșterile întunecate și umede sunt locuite de acești schimnici, urmași ai marilor anahoreți din secolele primare ale creștinismului. Ochiul lor nu vede decât slova Pravilei și albastrul nesfârșit al Cerului împreună cu al mării. Urechea lor nu aude decât murmurul apelor și dângănitul clopotelor. Hrana lor e coaja și rădăcina arborilor pe care le pisează cu o muchie de topor, iar vecinii sunt păsările și șerpii care-și fac culcuș chiar sub capătăiul lor amintind de viața Proorocului Danil cel aruncat în groapa cu lei.

Viața sufletească a acestor pustnici e atât de desvoltată, încât ei trăiesc cu duhul mai mult în Cer decât pe pământ, iar corpurile lor par mai degrabă o umbră decât o realitate. Pentru ei viața de dincolo de mormânt e o con-

tinuare a celei cari o trăesc aici pe pământ. Hrana duhovnicească și-o agonisesc din slova Sf. Scripturi cu filele îngălbenite de vremuri și colțurile înegrite de ceară. Deasupra tetrapodului pâlpe luminița candelii, care nu se stânge decât odată cu viața sa. Mormântul săpat în piatră în pridvorul chiliei și străjuit de mormintele frumos aranjate ale înaintașilor săi care bine s'au nevoit în lumea aceasta, îl așteaptă parcă să-i apere dea post.

Moartea nu mai înseamnă trică și tânguire pentru acești pustnici și schimnici, căci ei știu că au purtat cu vrednicie crucea lui Hristos, care au biruit-o pe ea.

Ce învățătură adâncă și înălțătoare de suflet cuprinde viața acestor pustnici pentru cei ce petrec prin valurile lumii, frământându-se cu îndeletniciri de ordin material, dăunătoare pentru corp și ucigătoare de suflet.

Mi-ați scris că s'au ridicat în piatră monumentul Eroilor și că s'a introdus lumină electrică în sat.

Cu adevărat bune lucruri sunt și acestea, dar mai bine ar fi ca oamenii să se întoarcă la Dumnezeu și să nu mai fie atâtea răutăți și ticăloșii. Acum mai mult ca oricând avem nevoie de rugăciune și îndreptare înaintea lui Dumnezeu. Până când oare vom tot schiopăta de amândouă glesnele. Sf. Biserica trebuie cercetată cât mai des. Rate ori mai auzi vorbindu-se printre oameni cuvântul lui Dumnezeu, ci numai vorbe deșarte de glume și de râs și cei cu plete albe și bătrâni o fac aceasta. Iar în tineretul de azi nu se mai găsește duh de evlavie și de smerenie. Vorbele cele blagocestive au pierit cu totul, iar sudălmele împotriva a tot ce-i sfânt curg ca ploaia. Nu mai există omenie și rușine între tineretul din ziua de astăzi, ci numai întunecime, obrăsnicie și înverșunare de poftă spurcate care nu mai au margini. Îți stă mintea în loc și te năpădește plânsul gândindu-te la viața și starea launtrică a oamenilor din vremea de astăzi. Mereu se încheie tratate pentru pace, însă pacea cea adevărată nu mai vine până ce oamenii nu se vor întoarce cu duhul la Domnul păcii, Iisus Hristos.

(Urmează)

Aceasta să o știți bine: cel ce seamănă cu zgârcenie, cu zgârcenie va și secera, iar cel ce seamănă întru binecuvântare, întru binecuvântare va și secera.

II Cor. 9, 6.

Gândind la despărțire... Cosmogonia biblică și teoriile științifice.

De Pr. I. Firca.

(Continuare)

...Chin și suferințe de zeci de ani... gând la mai bine și speranța scăpării din îmbietoarele ghiare ale morții... toate s'au sfârșit, s'au năruit brusc, și sufletul a ieșit din cutia cu care a pățimit și lipsă și foame și dureri... A MURIT!

Ultimul gând exprimat: "... „să mă îngropi alături de părinți... mi-e dor de copil, noră și și nepot... n'au venit la mine nici în ultima clipă a despărțirii... și eu mi-am chinuit o viață întreagă pământescă pentru el...!

Corpul care m'a zămislit stă frumos gătit, întins pe clupe în hainele cele mai frumoase, cu lumânare de ceară între mâinile împreunate în rugăciune pentru veșnicie, și alte lumânări la cap între ferestre.

Brațele cari m'au scăldat, legănat și hrănit cu lingurița, stau încremenite. Degetele cari mi-au răsfrat bucele de copil sburdalnic, n'au vlagă... Ochii cari m'au păzit clipă de clipă de foc, apă și primejdii, stau stinși.

Gura ce mi-a amestecat primele îmbucături, care a rostit mângăierile copilăriei și buzele ce nu se mai săturau sărutându-mă, sunt uscate...

Pânțele, locașul formării mele s'a umflat în pregătirea transformării țărânei inițiale.

Prohodul s'a terminat... și huma și-a primit capacul lemnos, unica avere luată cu sine în pământ, din toată truda cu care s'a trudit sub soare.

Dorința i s'a împlinit... dar prea târziu... copiii-i sunt la cap... însă nu-i aude nici nu-i vede...

Corpul e predat iar în brațele părinților... dar, după ce a rătăcit peste jumătate de veac în valea plângerii.

Crucea sărutată de urmași și movila din marginea grădinii de odihnă mai arată încă mulți ani că a existat o ființă.

Gândul frământat după acestea adânc simțite și văzute își pune eterna și universală întrebare: Ce este omul pe fața pământului...? și primește înțeleghător ca nici odată răspunsul: Praf și pulbere, care-l bat vânturile...!

Spiritul a înfrânt materia, măcar pentru un moment.

Vuetul și valul vieții terestre, ajutate de factorul Timp te vor cuprinde iar în puhoiul și marșul lor funebru și murdar prin lume...!

Materia iarăși va chinui sufletul...!

D. Raport de suprapunere a credinței față de rațiune. Dacă adevărul e unul singur, totuși raportul dintre cele două modalități de câștigare a lui — revelație supranaturală și naturală — nu e de egalitate. Dogmele revelate în mod supranatural și cu caracter etern — *veritates aeternae* — conțin adevărul în chip *absolut*, prin credință; adevărurile rațiunii, legile științei, ca adevăruri de fapt sau contingente și deci condiționate de timp și de oameni conțin adevărul numai *relativ* 1).

Subordonarea adevărurilor științifice față de cele revelate reiese și din caracterul mai cuprinzător al credinței față de rațiune. Căci, deși știința prin intuiția ei obiectiv sistematică poate câștiga puncte solide în cunoașterea adevărului totuși ea nu își rezolvă în întregime problema sa și cu atât mai mult problema lumii, în care nu își va putea spune nicidecum ultimul cuvânt, căci în afara științei rămâne câmpul enorm al incompreensibilului constituind domeniul exclusiv al credinței 2).

Același raport de subordonare reiese și din considerațiile făcute asupra genezei oricărei ramuri a științei, toate avându-și originea în ultima analiză în fenomenul religios și în manifestațiile lui culturale 3). Ca și din împrejurarea că religia are în vedere omul întreg, în timp ce știința se limitează la facultățile lui intelectuale.

De aci nu urmează de sigur că știința să stea numai decât în slujba religiei — ea avându-și scopurile sale proprii — dar nici să nu ia o atitudine ostilă față de aceeași religie 4).

În domeniul teologic însă argumentele rațiunii vor fi subordonate credinței și autorității Bisericii, fără a cerca cineva pătrunderea tainelor celor de nepătruns ale rațiunii infinite prin mărginirea rațiunii sale 5).

E. Adevărurile revelației norme negative pentru cercetarea științifică. Anumite cercuri științifice de comun acord cu unii reprezentanți ai gândirii teologice, pornind dela datoria firească și obiectivă a științelor umane de a nu ignora adevărurile revelate 6) au fixat un principiu călăuzitor, în sensul căruia referatul biblic despre creația lumii trebuie privit ca o *normă negativă* pen-

1) I. G. Savin, Curs de Apolog. vol. I. pp. 30-31.

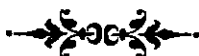
2) Cf. Mocsonyi, op. cit. p. 40.

3) Cf. N. Crainic, Nostalg. Parad. p. 46; N. P. Rojdestvenski, Apolog. creșt. v. I. p. 161 etc.

4) Cf. Mocsonyi, op. cit. p. 46.

5) Cf. Al. Comoroșan, Dogmat. ortod. P. spec. p. 18.

6) Cf. A. Michel, loc. cit. col. 1597.

tru cercetările și rezultatele științelor naturale în sensul că în Biblie sunt date o sumă de idei cu cari concluziile cercetărilor științifice nu pot sta în contradicție, fără riscul de a se dovedi neadevărate.

Știința greșește — după această părere — sau poate greși când nu ia Biblia ca temelie al cercetărilor sale, întrucât rațiunea savantului stimulată de propriile ei forțe ajunge la cunoștințe de cari chiar un om simplu se poate îndoi, în timp ce Biblia dă adevăruri sigure, isvorâte din obârșia și autoritatea ei divină 7). De aceea păstrându-și independența spiritului și metoda necesară caracterului științific al operei sale savantul nu va suspiciiona a priori adevărul învățat de științele sacre 8).

Aceasta nu însemnează cum crede Paulsen 9) — a-i prescrie de mai înainte științei rezultatele la cari să ajungă, în cazul când se ia ca normă negativă numai ceea ce este esențial și adevăr dogmatic, nu expuneri secundare cari în Biblie formează numai cadrul necesar prezentării adevărilor dogmatice.

(Urmează)

Măsurile de luat în caz de surpriză cu gaze

I Semne de bănuială prezentei gazelor.

Semnele care trebuie să atragă atenția sunt:

1. *Mirosul*. Poate să amintească pe cel de muștar (yperita), de mușcată (levisita), de apă de javei (clorul) de fân putred (fosgenul), de ploșniță (cloropicrina), etc
2. *Iritația imediată*.
 - a) Fie la ochi (lacrămare, usturimi);
 - b) Fie la nas și la trahee (strănutare, tuse, scurgere nazală și salivă abundentă);
 - c) Fie pe piele, manifestându-se mai mult sau mai puțin repede sau și precedată uneori de grețuri și varsături;
 - d) Fie în fundul gurei, cu senzație de frică de opresiune pe piept, de respirație și puls, din ce în ce mai greu;

3. Semne vizibile.

- a) În genere explozia bombelor explozibile este mai puternică și mai luminoasă decât a bombelor toxice;
- b) În genere pâlnia bombelor toxice este mai puțin adâncă decât a bombelor explozibile și conține uneori lichid cu picături jur împrejur, care în cazul yperitei sunt brună vâscoase și cu miros de muștar.

Fragmentele de bombe toxice sunt mai puțin numeroase și mai puțin mari decât cele de bombe explozibile.

7) Econ. A. C. Cosma, Biblia și știința, p. 15.

8) A. Michel, loc. cit. col. 1597.

9) Op. cit. p. 29.

II Măsuri privitoare la protecția individuală în exterior.

a) Înainte de toate este necesar a se reaminti:

1. Că numai portul măștii pusă corect asigură protecția căilor respiratorii și a ochilor contra gazelor de luptă.

2. Că numai vestimentele speciale protejează eficace contra substanțelor vesicante.

b) Că fie că suntem sau nu dotați cu o mască, dacă suntem surprinși de către un gaz toxic, trebuie înainte de toate:

1. Să evităm orice panică, orice agitație nefolositoare.

2. Să căutăm să eșim cât mai repede posibil, dar fără a fugi, din atmosfera toxică. În acest scop trebuie să ne îndreptăm contra vântului, adică să nu mergem în același sens cu norul de gaz, ci în sens invers.

c) Dacă avem mască, trebuie să o punem în poziție de protecție, dacă nu am pus-o încă și să verificăm cu atenție ajustarea.

d) Dacă suntem surprinși fără mască, trebuie să evităm în mod absolut orice efort fizic de suport, care nu ar putea decât să mărească ventilația pulmonară, deci să mărească absorbția de gaz prin plămâni.

Pentru a trece zona suspectă, ne vom îndrepta contra vântului (după cum s'a mai amintit). În lipsa de mască vom întrebuința mijloace improvizate care dacă nu ne asigură o protecție absolută, reduc totuși în oarecare măsură efectele vătămătoare ale gazelor.

Este bine în acest scop:

A. proteja, de exemplu ochii cu ochelari tip automobil, al căror port poate micșora sau întârzia efectele vătămătoare ale unor gaze iritante sau vesicante.

A pune la nas și la gură o batistă sau cârpă umedă; imbibată dacă e posibil nu numai cu apă, ci cu o soluție de bicarbonat de sodiu concentrată.

În fine aplicarea pe nas și pe gură a unei țesături de lână îndoită de mai multe ori, poate fi de asemenea de oarecare ajutor.

Dacă s'a eșit din zona infectată cu gaze și dacă s'a respirat gaz toxic:

1. să nu se uite că orice mișcare poate mări pericolul; să nu se alerge, să nu se urce scări, să se culce jos așteptând echipele de ajutor, să se lase să fie transportat liniștit (fără a face mișcări).

2. Dacă cineva a fost stropit cu lichid suspect: Să-și aducă aminte că tratamentul preventiv trebuie să fie făcut în 10 minute după stropire.

Deci să se absoarbă pețele fără frecare, cu hârtie sugătoare, vată etc.

Să se pudreze apoi partea stropită cu amestec de clorul de var și talc (trei părți clorul de var cu 2% clor activ și o parte talc).

Imediat ce este posibil, să se facă duș și să se sapunească.

Nu trebuie lăsat să pătrundă clorul de var în ochi. În lipsă de amestec de clorul de var cu talc să se spele locul patat cu petrol, alcool, apă oxigenată sau benzina sau să se pudreze locul cu praf de cărbune.

Ochii vor fi desinfectați de preferință la postul de spălare cel mai apropiat; dacă nu se poate ajunge repede la acest post să se spele abundant cu soluție de bicarbonat de sodiu, 22 gr. la litrul de apă sau cu sare de bucătărie 14 grame la litrul de apă.

Vesmintele pot fi pătrunse în câteva minute, dacă sunt pătate cu lichid suspect, să se desbrace și să se lase la aer liber; dacă încălțămintele sunt pătate, să se scoată.

Vesmintele și încălțămintele nu vor fi întrebunțate din nou decât după ce vor fi desinfectate de servicii speciale.

(Continuarea urmării)

Prefectul Județului Severin

Tiberiu Mătar.

STIRI

Sedințele Sfântului Sinod. În zilele de 24 Decembrie s'a întrunit Sfântul Sinod în București. Mesajul de deschidere l-a citit dl. ministru al Ed. Naționale Cultelor și Artelor Traian Brăileanu, făcându-se un fel de apel la o mai strânsă colaborare între Biserică și Stat. I. P. S. Patriarh a făcut urări pentru M. Sa R. g. le Mihai și Domnului General Antonescu. Conducătorul Statului Român. Pe lângă unele lucrări curente — reorganizarea școlilor de cântăreți bisericești, salarizarea clerului s. a. Sfântul Sinod s'a ocupat și de unele din cele 30 puncte propuse înaltului for de către Guvernul țării. Sf. Sinod a avizat că nu este necesară modificarea legii de organizare bisericească.

Ziua de 1 Decembrie a fost comemorată în orașul nostru printr'un Tedeum oficiat în biserica noastră catedrală de către P. S. Episcop Vasile, asistat de un sobor de zece preoți. P. S. Părinte episcop a arătat că soborăm împlinirea ailor 22 de ani dela marea Unire cu suflete cernite. Durerea se poate preface totuși în bucurie dacă examinându-ne conștiința și convingându-ne de insuficiența apertului nostru, vom înzei puterile pentru întărirea Patriei și refacerea hotarelor ei ciuntite pe nedrept.

Parastas pentru Căpitan, Nicadori și Decemviri. Sâmbăta 30 Nov. a. c. s'a oficiat la ora 10 un parastas în biserica Catedrală pentru odihna sufletului Căpitanului, Nicadorilor și Decemvirilor.

Serviciul divin a fost săvârșit de un sobor de preoți în frunte cu P. S. S. Episcopul Vasile înconjurat de I. P. C. S. Arhim. Dr. L. Busuioac, Ieon. Stavr. R. G. Ancușa, Pr. Traian Lazăr, Pr. Isaia Suru, Pr. Iovă Firică, Pr. Traian Dobronițescu, Dr. Mircea Chialda și Teodor Roșca.

P. S. Părinte Episcop a rostit o cuvântare în care a asemănat rodirea jertfei căpeteniilor mișcării legionare cu grăunțele de muștar, care dă viață unui copac puternic. „Așa cum lucrurile mari își iau originea adeseori din lucruri puțin băgate în seamă, cum împărăția lui Dumnezeu s'a răspândit cu ajutorul a 12 pescari, noua mișcare din Țara noastră a pornit din inima și însuflețirea unui mănunchi de tineri. Triumful lor e clădit pe jertfa și deci, are chezașia trăinicieii”...

Răspunsurile au fost date de corul studenților teologi de sub conducerea d-lui prof. Constantin Vladu.

Comemorarea Mitropolitului Andrei Șaguna. Ani de-arândul, din generație în generație continuând linia înaintașilor, studenții Academiei Teologice din Caransebeș au serbat și-acum, ca'n totdeauna, Joi 28 Nov. a. c. pomenirea marelui Șaguna.

Cu acest scop s'a oficiat într'un cadru intim, studenți și profesori, în biserica Catedrela la ora 11³⁰ un parastas de către preoții: Isaia Suru, Dr. Petru Reaș, Dr. Dimitrie Bodea și Dr. Mircea Chialda, răspunsurile fiind date de corul studenților sub comanda d-lui prof. Constantin Vladu.

Tot în după amiaza acelei zile la ora 18 s'a ținut în aula Mitropolitului Teologic comemorarea festivă a zilei în prezența P. S. S. Dr. Vasile Lazărescu, Episcopul Caransebeșului, Ieon. Stavr. R. G. Ancușa, Președintele Tribunalului L. Ianculescu, și a profesorilor, cu următorul program:

1. Cuvânt de deschidere Dr. Petru Reaș.
2. Activitatea pastorală a lui Șaguna, conf. stud. Vasile I. Stănescu an. III
3. Alina-mi inima, cor de C. Porumbescu, dirijor stud. Zmed Gh. an. III
4. Măcelul Șaguna, poezie de S. Tescan, declamata de stud. Frantz Marinceu, an. I
5. La mormântul Măcelui Andrei, cor de Cuiștari, dirijor stud. Zmed Gh. an. III
6. Zori verzi, poezie de Valeriu Cărdu, declamata de stud. Murgu Ioan, an. I
7. Peste mormântul lui sfânt, cor de L. Ianculescu, dirijor stud. Zmed Gh. an. III
8. Sfânta tinerețe legionară, cor de L. Ianculescu, dirijor stud. Zmed Gh. an. III
9. Cuvânt de închidere stud. Martin Petru Preș. stud. teologi.

Iar ca încheiere P. S. S. Vasile prin cuvinte calde arată însemnătatea sărbătorii și ne da binecuvântări arhieresti de a ne întări în duhul aceluia ce a fost Mitropolitul Andrei Baron de Șaguna.

10 Decembrie. După lungi și grele chinuri, anul acesta studențimea română de pe întreg cuprinsul țării își va sărbători cu mare fast ziua.

Astfel și studenții Academiei teologice din Caransebeș vor sărbători această zi măreață într'un cadru solemn printr'o frumoasă manifestație românească asupra căreia vom reveni în numărul viitor.

N'avem destule dureri? De ce frații ne mai produc atele, noui? Căci trianțierea unui preot greco-catolic unit la Caransebeș, spre a celebra slujba sf. Iulughă de sfi. Nicolae în biserica romano-catolică e o mare durere pentru noi. Și vremurile sunt grele, iar dureri ni s'au făcut destule. În Caransebeș, după statistica oficiată a Primăriei, nu sunt decât 26, citiți donazeci și șase suflete greco-catolici. Pe copiii refugiați, repartizați școlilor noastre, greco-catolici, nu-i putem socoti veniți ca să ne cauzeze dureri. Deși, la o școală un elev ortodox spunea că n'a fost primit în școala uniților, deschisă pentru ei în Ungaria. Deci când ei ne bruschează, noi să-i primim cu brațe deschise? Să ne muște ca vipera, la sân? Să nu fie întinsă coarda! Să nu fie..!

† Preotul Vasile Fofeldea din Ogradena veche a avut nefericirea ca trecând pe drumul Cazanelor să i se facă rău. Răzîmându-se de un stâlp, a căzut în Dunăre, fiind luat de valuri.

Dumnezeu să odihnească sufletul acestui nefericit preot, al cărui trup s'a sfârșit atât de tragic!

Pedeapsa cu moartea a fost introdusă pentru cei cari comit crime și pentru cei cari atentează la viața

altora. Deasemenea a fost introdusă pedeapsa capitală pentru instigatorii și conducătorii la rebeliuni cu caracter militar.

„**Monografia Eparhiei Caransebeș**“ de Nicolae Cornean, se poate comanda dela autor care acordă mare rabat On. Preoți și oricui o comandă.

Pentru Anuarul Academiei Teologice, din trecut, a intrat de două ori costul dela unele parohii din prot. Mehadiiei, *dintr'o greșală a casieriei* care se lămurește acum.

Concurs

În baza ordinului Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 2742 B. ex. 1940 din 9 Maiu consiliul parohial ort. rom. din comuna **Sichevița**, protopresbiteratul Bisericii-Albe, publică concurs pentru ocuparea postului de paroh al parohiei de clasa II, rămasă vacantă în urma trecerii preotului Ioan Voin la parohia I din Bozovici, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

I. Beneficii:

1. Sesiunea parohială în extensiune de 32 jugăre după care alesul preot va plăti dările de stat.
2. Salăr anual dela biserică 1200 Lei.
3. Venitele stolare uzitate.
4. Casa parohială cu grădină și cu supraedificatele economice necesare.

II. Indatoriri:

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sărbătoare și a catehiza la școala primară fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Cei ce doresc să ocupe acest post intrucât vor avea calificațiunea cerută pentru parohii de clasa II precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului Diecezan, să-și înainteze cererile adresate consiliului parohial ort. rom. din Sichevița prin Prea On. Oficiu protopopesco al Bisericii-Albe.

Reflectanții se vor prezenta pe lângă prealabila încunoștințare a Prea On. Domn protopresbiter tractual, în vre-o Duminică sau sărbătoare la sfânta biserică, spre ași arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie însă nici decum în ziua alegerii.

Sichevița, din ședința consiliului parohial ținută la 13 Octomvrie 1940.

Președinte,
Pr. Valeriu Popescu
adm. parohial.

Secretar,
Lazar Lazarovici.

În conțelegere cu oficiul protopopesco.
Răcăjdia, la 17 Octomvrie 1940.

3—3

Ioan Oravițanu
protopop.

În baza ordinului Venerabilului Consiliu Eparhial 4751. B. 1940 din 17 Septemvrie a. c. publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foaia

Diecezană pentru postul de preot la parohia de clasa a III-a **Șopotul-nou** din Protopresbiteratul Mehadiiei devenită vacantă prin, pensionarea preotului Ioan Goanță.

Beneficii:

1. Sesiunea parohială în estindere de 32 jug.
2. Casa parohială în natură.
3. Venitele stolare uzitate.
4. Dela cultul bisericii Lei 150 anual.

Indatoriri:

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sărbătoare și a catehiza la școala primară fără altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus le supoartă preotul ales.

Cei ce doresc să ocupe acest post intrucât vor avea calificațiunea cerută pentru parohia de clasa III-a să-și înainteze cererile adresate consiliului parohial ort. rom. din Șopotul-nou prin Prea On. Oficiul protopopesco al Mehadiiei.

Reflectanții se vor prezenta pe lângă prealabila încunoștințare a Prea On. protopresbiter tractual spre ași arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, însă nici de cum în ziua de alegere.

Șopotul-nou din ședința consiliului parohial ținută în 20 Octomvrie 1940.

Președinte,
Ioan Goanță

Secretar,
Pavel Nedelcu

În conțelegere cu mine:

3—3

Ioșif Cămpianu
protopresbiter.

Publicațiune.

Lichidatorii firmei Prima Cassă de Păstrare din Caransebeș societate pe acții în lichidare, Caransebeș, conform art. 202 din cod. com. invită creditorii societății, că în termen de 6 (șase) luni să-și anunțe creanțele pentru valorificare la sediul Institutului.

Caransebeș, 22 Noemvrie 1940.

2—3

Lichidatori.

Dr Ioan Moldovan
notar public în Caransebeș

își va începe funcțiunea sa de
notar public în Caransebeș,

Piața Unirii, lângă farmacia Müller,
la 12 Decemvrie 1940.